

prima instanță: Gh. Stratulat
instanța de apel: A. Panov, M. Anton, Vl. Clima

DECIZIE

09 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală
Mariana Pitic

examinând cererile de recurs declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Taxi Service Plus”, Primarul general al municipiului Chișinău și a Direcției Generale Transport Public și Căi de Comunicații a Consiliului municipal Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului general al municipiului Chișinău Dorin Chirtoacă și a Viceprimarului municipiului Chișinău Nistor Grozavu, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Taxi Service Plus” și Direcția generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Primarul general al municipiului Chișinău Dorin Chirtoacă și a Societății cu Răspundere Limitată „Taxi Service Plus” cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe,

c o n s t a t ă

La 29 iulie 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului general al municipiului Chișinău Dorin Chirtoacă și a Viceprimarului municipiului Chișinău Nistor Grozavu cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 20 mai 2015 Primarul general al municipiului Chișinău a emis dispoziția nr. 383-d, prin care a dispus desemnarea provizorie începând cu 21 mai 2015 a agentului economic SRL „Taxi-Service-Plus” în calitate de administrator al rutei municipale nr.185.

Menționează, că Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat, în conformitate cu art. 64 al Legii privind administrația publică locală a efectuat controlul, sub aspectul legalității dispoziției în cauză și a constatat că a fost emisă cu abateri de la legislația în vigoare.

Indică că la 25 iunie 2015 Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat a înaintat Primarului general notificarea nr. 1304/OT4-1222 prin care a solicitat abrogarea dispoziției. Ca răspuns la notificarea înaintată, la 01 iulie 2015 în adresa Oficiului a parvenit demersul nr. 02-119/444 prin care s-a informat că comisia consultativă de profil în cazul constatării încălcărilor enunțate va propune proiectul dispoziției privind modificarea actului administrativ contestat.

Menționează că potrivit Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854 din 28 iulie 2006, dreptul de deservire a rutelor regulate de călători de către agenții transportatori se atribuie agentului transportator, care a fost declarat câștigător al concursului pentru atribuirea dreptului de deservire a rutelor.

Reține că scopul concursului constă în sporirea nivelului serviciilor de transport auto de călători pe rutele regulate și asigurarea securității circulației rutiere prin selectarea agenților transportatori în condiții de transparență, conform cerințelor legislației în vigoare.

Indică, că conform pct. 5 din Regulile de atribuire prin concurs a dreptului de deservire a rutelor regulate de călători, organul de specialitate ale administrației publice centrale ori autoritățile locale publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, comunicatul informativ cu privire la concurs cu minim 30 zile înainte de desfășurarea lui. Iar conform pct. 10 al aceluiași act normativ în cazul în care deservirea rutei (cursei) sau grupului de rute (curse) scoase la concurs a fost depusă o singură cerere, respectând cerințele pct. 7, pretendentului i se atribuie ruta (cursa) solicitată.

Susține, că prevederile pct. 17 și 18 ale Regulamentului, conform cărora rutele regulate sunt organizate pe baza analizei legăturilor economice și sociale dintre localități luându-se în considerare frecvența deplasării populației, corelarea cu alte tipuri de transport și rutele de transport auto de pasageri în funcțiune. Temei pentru organizarea transporturilor regulate de pasageri îl constituie analiza cerințelor populației, agenților economici, autorităților administrației publice, situației existente și a altor factori. Transporturile regulate de pasageri sunt organizate pe drumurile care în decursul întregului an corespund cerințelor în vigoare.

Menționează, că deschiderea rutelor noi se permite după control, efectuat în comun cu reprezentanții organizațiilor rutiere, poliției rutiere și ai agenților transportatori interesați al corespunderii stării drumurilor de trecere, acceselor la autogări (stații auto), punctelor de oprire și a drumurilor provizorii de ocolire cu cerințele de siguranță a circulației și de protecție a transportului auto. Rezultatele controlului se fixează în actul respectiv, pe baza căruia se întocmește pașaportul rutei.

Solicită Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat suspendarea executării punctelor 4 și 7 ale dispoziției nr. 383-d din 20 mai 2015 cu privire la restabilirea și administrarea rutei de transport public nr. 185 cu anularea acesteia.

Prin încheierea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 25 septembrie 2015 a fost atrasă în procesul dat, Societatea cu Răspundere Limitată „Taxi Service Plus” în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 22).

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 22 decembrie 2015, a fost atrasă în procesul dat, Direcția generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 22).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 decembrie 2016 (corectată prin încheierea din 14 decembrie 2016), a fost admisă acțiunea integral.

S-a anulat punctele 4 și 7 ale dispoziției nr. 383-d din 20 mai 2015 „cu privire la restabilirea și administrarea rutei de transport public nr. 185” (f.d. 70, 77-80).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2017, au fost respinse apelurile declarate de către Primarul general al municipiului Chișinău și SRL „Taxi Service Plus” cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 123-129).

La 02 iunie 2017, Curtea de Apel a expediat în adresa părților copia deciziei emise (f.d. 130).

La 15 iunie 2017, SRL Taxi Service Plus”, la 16 iunie 2017, Primarul general al municipiului Chișinău și la 22 iunie 2017 Direcția generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău au depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi soluții prin care să fie respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 434 al.(1) Cod Procedură Civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data pronunțării deciziei, iar în cazul redactării acesteia, de la data înștiințării scrise a părților despre semnarea hotărârii redactate.

Prin prisma normei citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate în termen, deoarece la materialele pricinii nu există când recurenții au recepționat copia deciziei contestate.

Recurentul SRL „Taxi Service Plus” în motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a aplicat prevederile alin. (4), (5) și (6) ale art. 153 Codul transporturilor rutiere, care stabilesc că pînă la aprobarea primelor programe de transport prevederile art. 38 nu se aplică, prin urmare organizarea concursului nu este obligatorie.

Recurentul Primarul general al municipiului Chișinău în motivarea recursului a menționat că instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond și au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material.

Direcția generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău în motivarea cererii de recurs a reținut că ruta nr. 185 este o rută nouă prin urmare procedura concursului în cazul dat nu este obligatorie.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 27 iunie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților cererile de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței

Pînă la examinarea cererii de recurs, intimații nu au depus referință la cererile de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursurile declarate.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în aceeași instanță din următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a examinat pricina cu încălcarea normelor de drept procedural.

Conform art. 240 alin. (1) CPC instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Din materialele pricinii rezultă că prima instanță fiind investită cu prezenta cauză la 07 decembrie 2016, a admis acțiunea integral. Au fost anulate punctele 4 și 7 ale dispoziției nr. 383-d din 20 mai 2015 „cu privire la restabilirea și administrarea rutei de transport public nr. 185” (f.d. 70, 77-80).

La 12 decembrie 2016, Primarul general al municipiului Chișinău și la 17 ianuarie 2017 SRL „Taxi Service Plus” au declarat apeluri, împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 83, 87-88).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de către Primarul general al municipiului Chișinău, acordându-i termen de 7 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea apelului motivat (f.d. 90).

La 13 februarie 2017, Direcția generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată (f.d. 93-94).

Iar, la 02 martie 2017, Primarul general al municipiului Chișinău a lichidat neajunsul indicat de către instanța de apel și a depus apelul motivat (f.d. 97-99).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2017, au fost respinse apelurile declarate de către Primarul general al municipiului Chișinău și SRL „Taxi Service Plus” cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 123-129).

Analizând decizia dată, Colegiul conchide că instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel a omis să se expună și să examineze apelul declarat de către Direcția

generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău, la 13 februarie 2017 (f.d.93-94)

Faptul neexaminării cererii de apel declarate de către Direcția generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău rezultă și din procesul verbal al ședinței de judecată din 13 aprilie 2017, unde nu este indicat nici ca participant al procesului dat (f.d. 122).

Totodată este de menționat că prin referința depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la 11 aprilie 2017, s-a solicitat respingerea apelurilor depuse de Primarul general al municipiului Chișinău, SRL „Taxi Service Plus” și inclusiv apelul declarat de Direcția generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău (f.d. 118-119).

Cele expuse supra indică asupra examinării superficiale a cauzei supuse judecării în fața instanței de apel.

Prin urmare, Colegiul constată că soluția instanței de apel nu conține o verificare a legalității hotărârii primei instanțe în raport cu argumentele invocate în cererea de apel declarată de Direcția generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău, astfel instanța de recurs este în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii.

În același timp, instanța de recurs menționează că, instanța de apel la reexaminarea pricinii trebuie să se expună asupra tuturor pretențiilor și a obiecțiilor înaintate de către părți în cererile de apel.

Dat fiind faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, cauza urmează a fi rejudecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele pricinii, probele administrate și reexaminând pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul avînd posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei

hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui prezenta pricină civilă la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

În baza celor expuse, în conformitate art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Taxi Service Plus”, Primarul general al municipiului Chișinău și a Direcției Generale Transport Public și Căi de Comunicații a Consiliului municipal Chișinău.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului general al municipiului Chișinău Dorin Chirtoacă și a Viceprimarului municipiului Chișinău Nistor Grozavu, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Taxi Service Plus” și Direcția generală transport public și căi de comunicații a Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Mariana Pitic